T078 BL VIII (21) 1444 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Xuất Gia Sự Q1

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1444

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ XUAÁT GIA SÖÏ QUYEÅN 1

Toång Nhieáp Tuïng: Xaù-lôïi-töû xuaát gia, Vaø ngoaïi ñaïo hai ngöôøi, Cuøng Khu oâ thieáu nhi, A-la-haùn, bònh, nöõ. Bieät Nhieáp Tuïng: Xaù-lôïi-töû xuaát gia, Cho thoï phaùp Caän vieân, Ñieàu phuïc goïi Tieåu quaân, Ngoaïi ñaïo Luùc ñoù coù vua nöôùc Chieâm-ba teân laø Öông-giaø vaø vua nöôùc Ma- kieät-ñaø laùng gieàng hieäu laø Ñaïi-lieân-hoa, hai nöôùc giaùp ranh nhau ñeàu coù binh maõ huøng cöôøng tinh nhueä, daân chuùng trong hai nöôùc ñeàu soáng thònh vöôïng giaøu vui. hai nöôùc ñaõ traûi qua nhieàu naêm ñaùnh nhau luùc thaéng luùc baïi, sau ñoù vua Öông-giaø vôùi nöôùc giaøu daân maïnh tính keá traû thuø xöa neân coá gaéng luyeän taäp quaân ñoäi huøng maïnh, ñònh ngaøy tuyeân theä xuaát quaân tru dieät thuø ñòch. Luùc ñoù nhöõng ngöôøi soáng ôû vuøng bieân giôùi bieát ñöôïc lieàn sai söù giaû baùo cho vua Ñaïi-lieân-hoa hay, vua hay tin lieàn xuaát quaân choáng cöï, hai beân giao tranh, vua Ñaïi-lieân-hoa baïi traän ruùt quaân veà thaønh coá thuû. Vua Öông-giaø sai söù ñeán noùi vôùi vua Ñaïi-lieân-hoa: “Neáu haøng phuïc thì toát, baèng khoâng seõ khoâng dung thöù, coù leân trôøi cuõng

giaêng löôùi baét, coù troán trong nöôùc cuõng giaêng daây troùi, coù troán leân nuùi hay chaïy vaøo röøng cuõng khoâng thoaùt khoûi”, vua Ñaïi-lieân-hoa nghe roài raát sôï haõi noùi vôùi quaàn thaàn: “Quaân cuûa vua Öông-giaø huøng maïnh laïi sai söù ñeán baûo quy haøng, ñaát nöôùc nguy ngaäp, caùc khanh coù phöông phaùp naøo cöùu vaõn hay khoâng?”, quaàn thaàn noùi keä taâu vua: “Coù vua thì coù nöôùc, Khoâng vua nöôùc khoâng coøn, Nöôùc maát truøng höng ñöôïc, Ngöôøi cheát khoâng soáng laïi. Nöôùc vaø maïng khaùc nhau, Ngöôøi neân kheùo giöõ maïng, Nöôùc maát laäp laïi ñöôïc, Maïng maát khoâng soáng laïi.” Noùi keä roài quaàn thaàn khuyeân vua quy haøng, vua nghe theo töï troùi mình ñeán quy haøng vaø theä öôùc vôùi vua Öông-giaø seõ trieàu coáng vónh vieãn, coâng vieäc hoaøn taát, vua Ñaïi-lieân-hoa ñöôïc thaû veà. Luùc ñoù Boà taùt ñang ôû treân coõi trôøi Ñoå-söû, quaùn thaáy theá gian coù ñuû naêm vieäc muoán haï sanh neân chö thieân ôû coõi trôøi Luïc duïc lo lieäu nhöõng vieäc caàn laøm ñeå cho Boà taùt vaøo thai cuûa phu nhôn Tam tònh Ma-da trong nhaø Duyeät ñaàu ñaøn ôû nöôùc Ca-duy-la-veä, laïi khieán cho baø Ma-da ñöôïc giaác moäng toát laønh laø moäng thaáy Boà taùt hieän hình voi traéng giaùng thaàn vaøo thai meï. Luùc ñoù ñaïi ñòa chaán ñoäng, aùnh saùng röïc rôõ laán aùt saéc vaøng roøng, chieáu soi khaép theá gian hôn caû aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng, treân chieáu soi ñeán taän coõi trôøi ba möôi ba, döôùi chieáu soi ñeán taän nhöõng nôi maø aùnh saùng cuûa maët trôøi maët traêng khoâng chieáu tôùi

khieán chuùng sanh khoâng nhaän bieát nhau, nhöng vöøa gaëp thaàn quang naøy soi tôùi lieàn thaáy ñöôïc nhau. Thaùnh nhôn thò hieän töôùng, ngöôøi theá gian khoâng theå bieát ñöôïc, cho neân ngay trong ngaøy Boà taùt haï sanh, haäu cung cuûa vua boán nöôùc ñoàng thôøi cuõng haï sanh Thaùi-töû, vua cuûa boán nöôùc ñeàu cho laø ñieàm laønh cuûa con mình. Moät laø vua Ñaïi-lieân-hoa cuûa thaønh Vöông-xaù vaøo ngaøy sanh Thaùi- töû, thaáy aùnh saùng chieáu soi naøy lieàn cho laø ñieàm laønh cuûa con mình, töï nghó: “Oai ñöùc cuûa con ta nhö maët trôøi moïc, oai quang cuûa con ta coù theå chieáu saùng theá gian”, do aùnh quang thuø thaéng bieåu thò cho ñieàm toát laønh, neân vua ñaët teân cho Thaùi-töû laø AÛnh-thaéng. Hai laø ñaïi vöông Ma la cuûa thaønh Thaát-la-phieät cuõng nhö vua Ñaïi- lieân-hoa cho aùnh saùng naøy laø ñieàm laønh cuûa con mình, noùi raèng: “Con ta môùi sanh lieàn coù ñieàm laønh thuø thaéng, aùnh sang chieáu khaép nôi, quoác

giôùi thanh bình”, vua theo ñöùc naøy neân ñaët teân cho Thaùi-töû laø Thaéng quaân. Ba laø Ñaïi vöông Xa-ña-di cuûa thaønh OÂ-xaù-ny cuõng nhö hai vua kia cho aùnh saùng naøy laø ñieàm laønh cuûa con mình, noùi raèng: “Con ta coù ñöùc neân aùnh saùng xuaát hieän”, vua theo ñieàm laønh treân neân ñaët teân cho Thaùi-töû laø Xuaát-quang. Boán laø vua A-nan-ña-neâ-di cuûa thaønh Kieàu-xa-di cuõng nhö caùc vua kia cho aùnh saùng naøy laø ñieàm laønh cuûa con mình, noùi raèng: “Con ta ñaûn sanh nhö maët trôøi môùi moïc, aùnh saùng chieáu soi phaù tröø taêm toái, aùnh saùng chuyeån chieáu leân cao bieåu thò cho söï toát laønh”, vua theo ñieàm laønh naøy neân ñaët teân cho Thaùi-töû laø Nhaät sô. Caû boán vua ñeàu khoâng bieát thaàn quang ñoù laø do ñaïi thaàn löïc cuûa Boà taùt Thích-ca hieån hieän ra, nhöng caùc vöông töû naøy ñeàu coù thaéng nhaân tích taäp laâu ñôøi, ñeàu coù ñaïi nguyeän löïc neân cuøng daãn quyeán thuoäc theo baäc Thaùnh haï sanh coõi naøy. Cho neân ngaøy Thaùi-töû AÛnh-thaéng ra ñôøi cuõng laø ngaøy naêm traêm ñaïi thaàn ñeàu sanh con trai, hoï ñaët teân con theo toäc hoï cuûa mình. Thaùi-töû AÛnh-thaéng ñöôïc giao cho taùm baø nhuõ maãu nuoâi döôõng, theo thôøi gian daàn daàn tröôûng thaønh nhö hoa sen vöôït leân khoûi maët nöôùc. Thaùi-töû khoâng nhöõng hoïc thoâng caùc moân binh thö kyõ ngheä, lòch soá, keá toaùn cho ñeán taát caû phaùp cuûa vua quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî; maø coøn hoïc thoâng caùc thöù coâng xaûo vaø caùc pheùp taéc ñieàu khieån voi ngöïa, baén cung, ñaùnh kieám, phöông phaùp ñieàu binh cho ñeán boán boä Minh luaän thaûy ñeàu thoâng suoát. Con cuûa naêm traêm vò ñaïi thaàn cuõng nhö Thaùi-töû ñeàu hoïc thoâng taát caû. Thôøi gian sau, Thaùi-töû coi ngoù vieäc nöôùc, moät hoâm Thaùi-töû côûi voi du haønh thaáy coù ngöôøi ñang tröng thu thueá, lieàn hoûi tuøy tuøng: “Nhöõng ngöôøi naøy taïi sao ñöôïc tröng thu thueá?”, ñaùp: “Ñaây laø söù giaû cuûa vua Öông-giaø nöôùc laùng gieàng ñeán ñaây tröng thu thueá”, Thaûi töû hoûi: “Taïi sao nöôùc ta laïi cho hoï tröng thu thueá?”, ñaùp; “Ñoù laø theä öôùc töø xöa”. Luùc ñoù Thaùi-töû trieäu söù giaû ñeán noùi raèng: “Vua nöôùc ngöôi laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî vua nöôùc ta cuõng laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt- ñeá-lî, vieäc trò nöôùc khoâng

ñoàng, daân chuùng cuõng khaùc, taïi sao caùc ngöôi vöôït bieân giôùi cuûa mình ñeán ñaây tröng thu thueá. Caùc ngöôi haõy mau trôû veà nöôùc, töø nay döùt haún vieäc laøm naøy". Söù giaû nghe roài töï nghó: "Thaùi-töû baûn taùnh ngang ngöôïc, yù muoán boäi lôøi theä öôùc ñeå ta trôû veà tay khoâng. Ta neân ñeán gaëp vua Ñaïi-lieân-hoa ñoøi tröng thu thueá", nghó roài lieàn cuøng ñeán choã nhaø vua vaø ñöôïc vua ra saéc lònh cho tröng thu thueá nhö cuõ. Treân ñöôøng veà cung, Thaùi-töû laïi gaëp söù giaû tröng thu theá nhö cuõ lieàn noùi: "Ta ñaõ ra lònh caùc ngöôi rôøi khoûi nôi ñaây, taïi sao caùc ngöôi coøn löu laïi. Trôû

veà nöôùc thì toát, neáu khoâng ta seõ nghieâm trò". Söù giaû nghe roài sôï haõi cuøng nhau trôû veá nöôùc, ñem vieäc naøy taâu leân vua Öông-giaø: "Thaùi-töû AÛnh-thaéng laø ngöôøi ngang ngöôïc, boäi lôøi theà öôùc khoâng cho tröng thu thueá. Cuùi mong nhaø vua sôùm coù keá saùch ñoái phoù, neáu khoâng seõ chieâu laáy hoïa hoaïn sau naøy", vua nghe roài noùi keä: "Caây luùc ñang leân maàm, Moùng tay baám lieàn ñöùt, Neáu ñôïi ñeán cao lôùn, Buùa rìu khoâng chaët ngaõ". Luùc ñoù vua Öông-giaø töùc giaän sai söù mang thö ñeán cho vua Ñaïi- lieân-hoa, trong thö noùi: "AÛnh-thaéng ngang ngöôïc, phaûi troùi coå ñöa tôùi ñaây, neáu khoâng ta seõ thaân chinh gieát noù, neân hieåu yù cuûa traãm", vua xem xong kinh haõi sôï maát nöôùc neân trieäu Thaùi-töû ñeán traùch cöù vaø ñöa thö cho Thaùi-töû xem, Thaûi töû xem xong taâu vua: "Vua nöôùc hoï laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî, vua nöôùc ta cuõng laø Quaùn ñaûnh doøng Saùt-ñeá-lî, laõnh thoå khaùc nhau taïi sao cho hoï tröng thu thueá. Cuùi xin Ñaïi vöông ban cho con boán binh ñeå con choáng laïi hoï". Vua nghe roài töï xeùt thaáy Thaùi-töû coù theå gaùnh vaùc ñöôïc vieäc lôùn neân phuùc thö cho vua Öông-giaø, trong thö noùi: "Nhaø vua muoán toâi baét AÛnh-thaéng troùi coå ñöa ñeán, nhöng ñöùa con naøy muoán keá tuïc söï nghieäp cuûa Tieân vöông. Lònh treân tuy ñaùng laøm nhöng toâi chöa daùm vaâng theo, ñaïi vöông muoán duøng huøng löïc laán aùp, khí maïnh laán sang, binh maõ traùn ñoàng, toâi chæ bieát chôø xöû toäi". Vua Öông-giaø xem xong heát söùc töùc giaän ra lònh chænh trang quaân löïc ñeå vua thaân chinh tru dieät AÛnh-thaéng, nhaø vua thoáng lónh ngaøn vaïn quaân binh, côø xí rôïp trôøi, chuoâng troáng vang daäy tieán quaân ñaùnh nöôùc Ma-kieät-ñaø. Vua Ñaïi-lieân-hoa nghe tin kinh haõi, lieàn trieäu AÛnh-thaéng ñeán giao cho boán binh, Thaùi-töû thoáng lónh naêm traêm ngöôøi con cuûa caùc ñaïi thaàn hoûi: "Vua Öông-giaø cuøng nöôùc ta coù oaùn thuø xöa, nay ta phaûi phuïc haän, hoï xaâm laán nöôùc ta aét coù nhieàu möu keá, caùc ngöôi thoï aân suõng cuûa vua nay coù phöông saùch gì giuùp ta deïp giaëc an daân hay khoâng?", taát caû ñeàu ñaùp: "Chuùng toâi khoâng coù keá saùch gì, nhöng chuùng toâi daùm lieàu thaân phoø Thaùi-töû", Thaùi-töû lieàn noùi keä: "Trò quoác nuoâi leâ daân, Phaûi neân kheùo giöõ gìn, Bò ngoaïi xaâm laán chieám, Baù taùnh bieát nöông ñaâu?" Noùi keä roài baûo: "Caùc ngöôøi haõy ñoàng taâm hôïp löïc hoä veä ta". Sau ñoù Thaùi-töû ra lònh xuaát chinh, oai ñöùc huøng maïnh vaø noùi vôùi ba quaân:

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 323

“Ta nghe ngöôøi thieän chieán khoâng caàn quaân traän, nay vua Öông-giaø coù binh maõ ñoâng vaø huøng maïnh, neáu ñoái ñòch chæ thöông toån cho ta, ta phaûi duøng möu trí môùi laø thöôïng saùch”. Thaùi-töû lieàn tuyeån moä nhöõng ngöôøi maïnh khoûe, chôø luùc ñòch khoâng phoøng bò gieát vua Öông-giaø khieán cho ba quaân saùu sö nhaát thôøi tan raõ, sau ñoù chænh ñoán binh maõ tieán leân phöông Baéc, ngöôøi trong nöôùc kia khoâng bieát vua mình ñaõ cheát neân coá thuû thaønh. Thaùi-töû lieàn ra lònh treo ñaàu vua Öông-giaø leân ngoïn giaùo cho quaân trong thaùnh thaáy vaø ra lònh: “Ñaây laø ñaàu vua Öông-giaø, caùc ngöôi haõy mau môû cöûa thaønh, neáu khoâng seõ bò gieát cheát cuøng moät luùc”, moïi ngöôøi nghe roài sôï haõi lieàn môû cöûa thaønh quy haøng, Thaùi-töû vaøo thaønh toài sai söù veà taâu laïi vua cha: “Nhôø oai ñöùc cuûa Ñaïi vöông vaø quaàn thaàn taän löïc neân vua Öông-giaø nghòch maïng ñaõ bò gieát cheát, quoác giôùi töø nay thanh bình”. Vua Ñaïi-lieân-hoa nghe roâi voâ cuøng möøng rôõ sai ñem caùc y phuïc trang söùc vaø loïng baûy baùu ñeán ban cho Thaûi töû vaø phong laøm vua nöôùc Chieâm-ba thay theá vua Öông-giaø, nhaân daân töø nay goïi laø ñaïi vöông AÛnh-thaéng, thaàn coâng thaùnh ñöùc lan truyeàn khaép nôi, daân chuùng soáng an laïc khoâng coøn troäm cöôùp. Thôøi gian sau vua Ñaïi-lieân-hoa baêng haø, quaàn thaàn nöôùc Ma-kieät-ñaø baùo tang cho vua AÛnh-thaéng bieát vaø môøi trôû veà trò nöôùc, vua AÛnh-thaéng giao vieäc nöôùc Chieâm-ba cho cöïu thaàn roài nghieâm giaù binh maõ trôû veà nöôùc thoï tang. Sau tang leã vua AÛnh-thaéng leân ngoâi keá vò, duøng phaùp giaùo hoùa daân, möa thuaän gioù hoøa, khaép nôi an oån, caùc nöôùc laân caän ñeàu kính neå khoâng coøn oaùn ñòch. Luùc ñoù ôû trung Thieân truùc coù con cuûa moät Baø-la-moân ñi ñeán phöông nam caàu hoïc, ôû nam Thieân truùc coù moät ñaïi Baø-la-moân teân laø Ñòa sö thoâng suoát boán boä luaän, ñöôïc moïi ngöôøi toân xöng laø Ñaïi sö. Ñoàng töû Baø-la-moân naøy ñeán phöông nam roài tôùi choã Ñaïi sö ñaûnh leã vaø xin ñöôïc laøm ñeä töû caàu hoïc, Ñaïi sö hoûi muoán hoïc gì, lieàn ñaùp laø muoán hoïc boán boä Minh luaän, Ñaïi sö thaâu nhaän, ñoàng töû naøy theo Ñaïi sö hoïc caùc phaùp söï. Theo phaùp cuûa Baø-la-moân, moãi thaùng coù ba ngaøy khoâng laøm caùc vieäc khaùc, chæ laøm ba vieäc laø taém röûa, vaøo thaønh thò vaø ñoát cuûi. Ñeán ngaøy naøy caùc ñeä töû cuûa ñaïi sö cuøng ñi kieám cuûi veà ñeå ñoát, treân ñöôøng ñi hoï cuøng hoûi thaêm nhau veà queâ quaùn vaø chuûng toäc, ngöôøi thì ñaùp laø ôû phöông Ñoâng, ngöôøi ñaùp laø ôû phöông Nam, ngöôøi ñaùp laø ôû phöông Taây, ngöôøi ñaùp laø ôû phöông Baéc, ngöôøi ñaùp laø ôû Trung phöông (Trung Thieân truùc). Luùc ñoù coù ngöôøi noùi keä: “Trí hueä ôû phöông Ñoâng, Kính thuaän ôû phöông Nam, Löôõng thieät ôû phöông Taây,

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 324

AÙc khaåu ôû phöông Baéc”. Coøn Trung phöông thì khoâng bieát nhö theá naøo?”. Sau ñoù hoï baïch thaày: “OÂ-ba-ñaø-da, chuùng con muoán ñeán Trung phöông tham

quan vaø yeát kieán caùc baäc thaày nôi ñoù, chuùng con muoán haøng phuïc caùc luaän sö ôû nôi ñoù, nhôø nhaân duyeân naøy teân tuoåi cuûa chuùng con seõ lan truyeàn khaép nôi vaø ñöôïc nhieàu traân taøi", vò Ñaïi sö naøy voán aùi nieäm caùc ñeä töû neân ñem y phuïc vaø caùc vaät duïng ñaõ coù chia cho caùc ñeä töû roài cuøng caùc ñeä töû ñi ñeán nöôùc ôû trung phöông. Treân ñöôøng ñi hoï cuøng nhöõng ngöôøi coù trí hueä luaän nghò ñeàu ñöôïc thaéng neân coù nhieàu theo xin caàu hoïc vaø thôø laøm thaày. Khi ñeán nöôùc ôû trung phöông, vò ñaïi sö naøy suy nghó: "Ta nghe nhöõng ngöôøi coù trí ñeàu taäp trung ôû trieàu ñình, ta neân ñeán ñoù haøng phuïc hoï, vì sao? Vì ví nhö caây lôùn coù goác vaø caønh laù, nhöõng nôi ta ñi qua luaän nghò ñeàu ñöôïc thaéng chæ laø caønh laù, neáu ôû nôi trieàu ñình ta ñöôïc thaéng môùi laø chaët ñöôïc goác", nghó roài lieàn ñeán choã vua xin ñöôïc cuøng luaän nghò vôùi caùc luaän sö trong nöôùc. Nhaø vua nghe roài lieàn hoûi quaàn thaàn: "Trong nöôùc ta coù caùc Baø-la-moân naøo coù theå luaän nghò cuøng vò ñaïi sö naøy khoâng?", quaàn thaàn ñaùp: "Coù Baø-la-moân ôû thoân Na-la thoâng suoát boán boä Minh luaän, trí hueä nhö löûa ñaõ töï taïo luaän, teân laø Ma- traù-la", nhaø vua noùi: "Haõy môøi vò OÂ-ba-ñaø-da ñoù ñeán". Ñaïi thaàn vaâng lònh môøi ñeán, vua hoûi: "OÂ-ba-ñaø-da coù theå ôû tröôùc ta luaän nghò cuøng vò ñaïi sö kia khoâng?", lieàn ñaùp: "Thaàn xin gaéng söùc ñoái ñaùp". Sau khi boá trí ñaøn traøng xong, caû hai cuøng vaøo choã ngoài baét ñaàu cuøng luaän nghò, vò Ñaïi sö khaùch ñöôïc trình baøy tröôùc beøn tuïng ra naêm traêm baøi keä tuïng, Ma-traù-la tuïng ñaùp laïi vaø chæ ra nhöõng loãi sai cuûa Ñaïi sö roài noùi: "Ngoân nghóa trong baøi tuïng cuûa oâng khoâng töông ñöông, khoâng hôïp ñaïo lyù", Ñaïi sö nghe roài lieàn im laëng, theo phaùp luaän nghò ai im laëng khoâng ñaùp laïi ñöôïc laø thua. Nhaø vua nghe bieát Ma-traù-la luaän nghò ñöôïc thaéng raát vui veû hoûi raèng: "OÂ-ba-ñaø-da hieän ôû thoân aáp naøo?", ñaùp laø thoân Na la, nhaø vua lieàn phong thöôûng thoân Na-la cho Ma-traù-la ñöôïc tuøy yù thoï duïng. Thöôøng tình coù danh lôïi thì lieàn coù nhaân duyeân, cho neân Ma-traù- la cöôùi moät ngöôøi con gaùi doøng Baø-la-moân laøm vôï cuøng soáng raát haïnh phuùc, khoâng bao laâu sau sanh ñöôïc moät trai, do coù voùc daùng cao neân ñöôïc goïi laø Tröôøng theå. Tröôøng theå ñeán tuoåi tröôûng thaønh hoïc thoâng caùc moân, cho ñeán boán boä Beä-ñaø, phaùp teá töï, saùu caùch cho vaø nhaän thaûy ñeàu ñöôïc thaønh töïu. Thôøi gian sau vôï cuûa Ma-traù-la laïi sanh theâm moät gaùi, do coù ñoâi maét nhö chim Anh-vuõ neân ñöôïc goïi laø Anh-vuõ, ñeán tuoåi tröôûng thaønh cuõng hoïc thoâng caùc phaùp luaän nghò, khi cuøng ngöôøi anh luaän nghò, coâ thöôøng ñöôïc thaéng, neân ngöôøi cha noùi: "Con laø nam töû maø

laïi luaän nghò thua con gaùi, ta neáu khoâng coù ngöôøi thöøa keá, taøi saûn cuûa ta aét chuyeån qua ngöôøi khaùc". Luùc ñoù ôû nam Thieân truùc coù moät ñoàng töû Baø-la-moân teân laø Ñeå-sa, thoâng hieåu luaän Voâ haäu theá (khoâng coù ñôøi sau), vì caàu phaùp neân ñeán Trung phöông gaëp Ma-traù-la caàu hoïc vaø ñöôïc Ma-traù-la thaâu nhaän.Sau khi thoï phaùp roài, sau giôø hoïc Ñeå-sa thöôøng hay

luaän thuyeát, thôøi giam sau laïi cuøng thaày luaän nghò tröôùc vua, Ma-traù-la laø baäc nieân tröôûng neân ñöôïc trình baøy tröôùc, muoán cho Ñeå-sa roái loaïn neân Ma-traù-la tuïng naêm traêm baøi keä tuïng daøi, khoâng ngôø Ñeå-sa noùi tuïng ñaùp laïi vaø chæ ra nhöõng loãi sai roài noùi: “Ñaây laø lôøi sai (phi ngoân), lôøi naøy phi loaïi (xeáp loaïi sai), thuyeát naøy khoâng ñuùng”, khieán cho Ma-traù-la im laëng khoâng ñaùp laïi ñöôïc neân bò thua. Nhaø vua muoân phong aáp ban thöôûng cho Ñeå-sa, ñaïi thaàn lieàn taâu: “Neáu ai luaän nghò ñöôïc thaéng ñeáu phong aáp ban thöôûng thì nöôùc Ma-kieät-ñaø khoâng bao laâu seõ maát heát, vua neân thu laïi thoân aáp ñaõ ban thöôûng cho Ma-traù-la tröôùc kia ñeå ban thöôûng cho Ñeå-sa”, nhaø vua chuaån y. Ma-traù-la nghe roài trôû veà baûo vôï thu xeáp haønh trang ñeå ñi ñeán thoân khaùc, ngöôøi vôï hoûi nguyeân do, Ma-traù-la noùi: “Laâu nay ta thöøa söï nhaø vua, nhöng khi ta luaän naïn khoâng thaéng, vua lieàn ñoaït laïi thoân aáp ñaõ ban thöôûng cho ta”, ngöôøi vôï nghe roài lieàn thu xeáp haønh trang söûa soaïn leân ñöôøng. Luùc ñoù thaân toäc nghe bieát tin naøy lieàn cuøng nhau ñeán thaêm hoûi, Ma-traù-la noùi: “Laâu nay ta thöøa söï… gioáng nhö ñoaïn vaên treân, cho neân ta phaûi ra ñi”, thaân toäc noùi: “OÂ-ba-ñaø-da soáng ôû ñaây raát toát, xin haõy ôû laïi cuøng vôùi thaân toäc”, Ma-traù-la noùi keä: “Trong nöôùc bò ngöôøi khinh, Soáng nöôùc ngoaøi toát nhaát, Nôi khoâng bò khinh khi, Laø queâ höông thaân toäc”. Luùc ñoù Ñeå-sa noùi vôùi Ma-traù-la: “OÂ-ba-ñaø-da, toâi laø khaùch chæ ôû taïm roài ñi, thoân aáp thaày ñaõ thoï duïng, toâi xin giao laïi cho thaày”, Ma-traù- la khoâng chòu nhaän neân Ñeå-sa noùi: “Xin thaày haõy ôû laïi nhaän moät nöûa thoân aáp, toâi nhaän moät nöûa”, Ma-traù-la nhaän lôøi roài noùi vôùi vôï: “Hieàn thuû, laâu nay ta thöøa söï nhaø vua nhöng khi luaän naïn khoâng thaéng, vua khoâng baûo hoä ta nöõa. Ñeå-sa laïi cho ta aân hueä, giao laïi cho ta moät nöûa thoân aáp, ta neân gaû con gaùi cho Ñeå-sa”, ngöôøi vôï noùi: “Haõy ñôïi yù kieán cuûa con trai lôùn laø Caâu-saét-sæ-la”. Sau ñoù Ma-traù-la noùi vôùi con trai: “Laâu nay ta thöøa söï … gioáng nhö ñoaïn vaên treân, nay ta muoán gaû Xaù-lò cho Ñeå-sa”, Caâu-saét-sæ-la noùi: “Ñeå-sa laø oaùn thuø cuûa cha, ñoaït thoân aáp cuûa cha, leõ naøo cha laïi keát laøm ngöôøi thaân”, Ma-traù-la noùi: “Con thaät

ngu si khoâng bieát gì, yù cuûa cha meï con neân vaâng theo”, sau ñoù Ma-traù-la y theo leã phaùp gaû con gaùi cho Ñeå-sa. Luùc ñoù Caâu-saét-sæ-la suy nghó: “Ta vì ít nghe keùm hoïc neân bò coi thöôøng, Ñeå-sa kia do thoâng luaän khoâng coù ñôøi sau maø ñöôïc thaéng, ta cuõng neân hoïc luaän naøy”, nghó roài hoûi thaêm tìm ngöôøi thoâng hieåu luaän khoâng coù ñôøi sau ñeå caàu hoïc. Coù ngöôøi chæ ôû phöông Nam, Caâu-saét-sæ-la lieàn ñi ñeán phöông Nam hoûi thaêm, coù ngöôøi chæ ñeán gaëp moät Phaïm chí teân , Caâu-saét-sæ-la lieàn ñeán choã Phaïm chí ñoù caàu hoïc luaän khoâng coù ñôøi sau, Phaïm chí noùi: “Ta khoâng truyeàn daïy cho ngöôøi theá tuïc”, Caâu-saét-sæ-la vì caàu hoïc neân theo Phaïm chí xuaát gia roài laäp theä: “Neáu ta khoâng thoâng hieåu luaän naøy quyeát khoâng caét moùng tay”, do nguyeân nhaân nay neân moùng tay cuûa Caâu-saét-sæ-la daøi daàn ra, ngöôøi ñöông thôøi goïi

Caâu-saét-sæ-la laø Tröôøng-traûo-phaïm-chí. Luùc ñoù Xaù-lò veà soáng vôùi Ñeå-sa raát haïnh phuùc, coù moät vò trôøi ôû coõi Tònh-cö ñaõ troàng caên laønh töø laâu seõ thoï thaân sau cuøng, khoâng coøn thích sanh töû, sieâng tu caàu Nieát-baøn neân aån thaân nôi coõi trôøi Tònh-cö ñeán thaùc sanh vaøo thai cuûa baø Xaù-lò. Luùc ñoù baø naèm moäng thaáy coù ngöôøi caàm ñuoác ñi vaøo buïng mình, roài thaáy mình ñi leân nuùi cao vaø bay leân hö khoâng, laïi thaáy ñaïi chuùng laøm leã mình. Tænh daäy baø lieàn keå cho choàng nghe giaác moäng ñoù, Ñeå-sa tuy hieåu veà saùch giaûi moäng nhöng vaãn khoâng giaûi ñöôïc giaác moäng naøy, beøn ñeán choã vò thaày giaûi moäng nhôø giaûi, vò thaày giaûi moäng noùi: “Ñoù laø moät giaäc moäng toát laønh, seõ sanh quyù töû, naêm leán möôøi boán tuoåi seõ ñoïc tuïng thoâng suoát caùc luaän cuûa Thieân ñeá, sau naøy seõ thaéng taát caû luaän naïn. Thaáy leân nuùi cao vaø bay leân hö khoâng ñöôïc moïi ngöôøi laøm leã laø ngöôøi con trai naøy seõ xuaát gia coù oai ñöùc lôùn, thaønh töïu ñaïi giôùi ñöôïc trôøi ngöôøi cung kính”. Sau khi mang thai Xaù-lò luaän naïn vôùi choàng ñeàu ñöôïc thaéng, Ñeå-sa suy nghó: “Tröôùc ñaây ta luaän naïn ñeàu thaéng Xaù lò, nay Xaù-lò ñeàu ñöôïc thaéng, ñaáy chính laø nhôø oai ñöùc cuûa thai nhi”. Thôøi gian sau ñuû ngaøy thaùng Xaù-lò sanh ñöôïc moät con trai, dung maïo ñoan nghieâm, ñuû caùc töôùng toát cuûa baäc ñaïi nhaân, toân thaân tuï hoïp aên möøng vaø muoán ñaët teân cho ñöùa beù, ngöôøi cha noùi: “Neân ñöa chaùu ñeán gaëp oâng ngoaïi ñaët teân”, oâng ngoaïi noùi: “Noù laø con cuûa Ñeå-sa neân ñaët teân laø OÂ-ba-Ñeå-sa”, Ñeå-sa suy nghó: “Ñöùa beù naøy ñöôïc ñaët teân theo hoï cha, ta neân theâm hoï meï ñaët teân cho noù”, nghó roài lieàn ñaët teân laø Xaù-lôïi-töû, cuõng goïi laø OÂ-ba-Ñeå-sa. Xaù-lôïi-töû ñöôïc giao cho taùm baø nhuõ maãu chaêm soùc, ngaøy qua thaùng laïi ñöùa beù tröôûng thaønh nhö hoa sen vöôït leân khoûi maët nöôùc, hoïc thoâng caùc moân hoïc vaø caû boán boä Beä-ñaø, naêm leân möôøi saùu tuoåi ñaõ coù theå luaän nghò haøng phuïc ñöôïc ngöôøi khaùc. Moät hoâm ôû tröôùc cha ñoïc luaän veä ñaø roài hoûi cha yù nghóa, ngöôøi cha noùi

khoâng bieát, Xaù-lôïi-töû noùi: “Nhöõng baøi tuïng naøy laø do caùc vò Coå tieân laøm ra, ngöôøi ñôøi nay tuy khoâng hieåu nghóa nhöng nhöõng baøi tuïng naøy khoâng phaûi laø khoâng coù yù nghóa”. Ngöôøi cha thaáy Xaù-lôïi-töû hoïc vöôït troäi hôn moïi ngöôøi neân giao cho Xaù-lôïi-töû daïy naêm traêm hoïc troø veà Minh luaän. Luùc ñoù ôû thoân Laâm vieân coù moät ñaïi thaàn teân laø Hình-aûnh giaøu coù thoï duïng ñaày ñuû, theâ thieáp tuy nhieàu nhöng khoâng coù con. Vì caàu con neân oâng ñi khaép caùc thieân mieáu cho ñeán thoï thaàn ôû sôn laâm ñeå caàu, cuoái cuøng coù moät vò trôøi vôùi thaân sau cuøng ñeán thaùc sanh vaøo thai vôï oâng. Thôøi gian sau ñuû ngaøy thaùng vôï oâng sanh ñöôïc moät trai muoán ñaët teân cho con, moïi ngöôøi baøn: “Ñöùa beù naøy do chö thieân mang ñeán neân ñaët teân laø Caâu-lyù-ña (Thieân baûo), cuõng goïi laø Muïc-kieàn-lieân”. Ngöôøi cha giao haøi nhi cho taùm baø nhuõ maãu chaêm soùc, ñeán tuoåi tröôûng thaønh hoïc thoâng caùc moân hoïc, saùu loaïi phaùp söï vaø boán boä Veä ñaø, cuõng gioáng nhö Xaù-lôïi-töû daïy cho

naêm traêm hoïc troø veà Minh luaän. Tan hoïc, naêm traêm hoïc troø naøy vöøa ñi vaøo thaønh vöøa taùn tuïng, luùc ñoù naêm traêm hoïc troø cuûa Xaù-lôïi-töû cuõng vöøa ñi vaøo thaønh vöøa taùn tuïng, nghe naêm traêm hoïc troø kia taùn tuïng lieàn noùi: “Taïi sao caùc vò tuïng sai vaên luaän?”, hoûi: “Sai nhö theá naøo?”... Sau ñoù naêm traêm hoïc troø cuûa Xaù-lôïi-töû hoûi bieát ñöôïc laø hoïc troø cuûa Muïc-kieàn-lieân ôû thoân Laâm vieân neân taâm yù vui möøng trôû veà gaëp thaày, thaày hoûi nguyeân do khoâng chòu noùi, thaày lieàn noùi keä: “Trong loøng coù tình yù, Coù theå bieát chuaån xaùc, Duøng thanh saéc, caên thaân, Bieát giaáu khoâng theå ñöôïc”. Hoïc troø nghe roài lieàn ñem vieäc treân keå laïi, thaày nghe xong noùi raèng: “Nhöõng lôøi hoï ñoïc tuïng laø vaên hoài ñaùp ñeàu ñuùng khoâng sai”. Luùc ñoù caùc hoïc troø cuûa Muïc-kieàn-lieân trôû veà vôùi saéc maët khoâng vui, thaày hoûi nguyeân do khoâng noùi, gaïn hoûi môùi ñem vieäc treân keå laïi, thaày nghe xong noùi raèng: “Theo nhöõng lôøi hoï taùn tuïng thì thaày cuûa hoï laø baäc thoâng minh trí hueä, tröôøng luaän, ñoaûn luaän, thuùc vaên, daãn vaên ñeàu cöïc kyø xaûo dieäu”, hai baäc thaày naøy qua hoïc troø ñeàu muoán gaëp maët ñeå hieåu bieát nhau. Luùc ñoù OÂ-ba-Ñeå-sa ñeán gaëp cha xin ñöôïc ñeán thoân Laâm vieân, ngöôøi cha hoûi nguyeân do lieàn ñaùp laø muoán ñöôïc gaëp ngöôøi con trai cuûa vò ñaïi thaàn Hình-aûnh teân laø Caâu-lyù-ña, ngöôøi cha noùi: “Trí hueä cuûa ngöôøi aáy coù theå thaéng con”, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: “Trí hueä khoâng thaéng nhöng nhaø giaøu coù ñöôïc moïi ngöôøi toân troïng”, lieàn noùi keä: “Toân troïng ngöôøi cao nieân, Ngöôøi giaøu coù cuõng vaäy,

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 328

Ngöôøi hoïc roäng nghe nhieàu, Ñaùng toân troïng thöøa söï”. Ngöôøi cha nghe roài lieàn noùi: “Neáu ngöôøi aáy ñeán ñaây, ta coù theå truyeàn daïy, nhöng con khoâng neân ñeán ñoù”. Luùc ñoù Caâu-lyù-ña cuõng ñeán xin pheùp cha ñi ñeán thoân Na-thích-ñaø, ngöôøi cha hoûi nguyeân do, ñaùp laø muoán gaëp ngöôøi con cuûa Baø-la-moân Ñeå-sa teân laø OÂ-ba-Ñeå-sa, ngöôøi cha noùi: “Hoï giaøu hôn con khoâng?”, ñaùp laø khoâng giaøu hôn nhöng trí hueä hôn, lieàn noùi keä: “Nieân tröôûng ñaùng toân troïng, Ngöôøi hoïc nhieàu cuõng theá, Hoaëc ngöôøi nhieàu tieàn cuûa, Ñeàu toân troïng thöøa söï”. Ngöôøi cha nghe roài lieàn noùi: “Neáu ngöôøi aáy ñeán ñaây, con neân taëng taøi vaät nhöng con khoâng neân ñeán ñoù”. Thôøi gian sau, trong thaønh Vöông-xaù coù leã hoäi, theo phaùp vua hoaëc vua töï ñeán hoaëc sai Thaùi-töû ñeán. Luùc ñoù vua coù vieäc rieâng neân sai Thaùi-töû Vò-sanh-oaùn ñeán, ñaïi thaàn Hình-aûnh nghe bieát lieàn suy nghó: “Vua AÛnh-thaéng baêng haø thì Thaùi-töû seõ keá vò, Caâu-lyù-ña seõ thöøa söï laøm Thaàn töû”, nghó roài lieàn baûo con: “Con neân ñeán choã leã hoäi boá trí boán toøa ngoài: Toøa vua, toøa ñaïi thaàn, toøa aâm thanh vaø toøa Baø-la-moân; con neân ngoài treân toøa Ñaïi thaàn thöù hai ”. Luùc ñoù Ñeå-sa cuõng hay tin naøy lieàn baûo con: “Con neân ñeán choã leã hoäi, thaáy boán toøa ngoài thì con neân ñeå bình baùt vaø tích tröôïng ôû toøa ngoài thöù ba, coøn con neân ngoài toøa thöù tö. Töø saùng ñeán chieàu caùc luaän sö ñaõ coù trong leã hoäi ñeàu seõ khoâng baèng con”. OÂ-ba- Ñeå-sa vaâng lôøi cha

ngoài ôû toøa thöù tö, trong luùc moïi ngöôøi taáu nhaïc taùn ca, OÂ-ba-Ñeå-sa ñeàu ngoài im laëng neân moïi ngöôøi baøn taùn: “Ngöôøi naøy chaéc laø Ñaïi ngu, neáu khoâng phaûi Ñaïi ngu thì laø baäc Ñaïi trí”. Khi aâm nhaïc döøng, Caâu-lyù-ña hoûi OÂ-ba-Ñeå-sa: “Baïn coù nghe thaáy moïi ngöôøi taáu nhaïc taùn ca khoâng?”, ñaùp: “Toâi chaùnh noäi quaùn neân khoâng nghe thaáy”, lieàn noùi keä: “Da gaân cheát taáu nhaïc, Laøm moïi ngöôøi vui veû, Voâ thöôøng mau nhö xe, Ngöôøi trí bieát khoâng vui”, Caâu-lyù-ña nghe roài lieàn hoûi: “Baïn coù phaûi laø OÂ-ba-Ñeå-sa khoâng?”, ñaùp phaûi, beøn hoûi laïi: “Baïn coù nghe thaáy hoï taáu nhaïc taùn ca khoâng?”, ñaùp: “Toâi chaùnh noäi quaùn neân khoâng nghe thaáy”, lieàn noùi keä: “Taát caû loaïi chuoãi ngoïc,

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 329

Trang söùc laøm naëng thaân, Thaân chuyeån ñoäng nhaûy muùa, Ñeàu nhieáp thuoäc hö doái, Ca haùt laøm troø vui, Cuõng nhö tieáng la heùt, Taát caû ñeàu voâ thöôøng, Nghó ñeán coù gì vui”. OÂ-ba-Ñeå-sa nghe roài lieàn hoûi: “Baïn coù phaûi laø Caâu-lyù-ña khoâng?”, ñaùp phaûi, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: “Toâi vì baïn neân ñeán ñaây, baïn haõy cuøng toâi xuaát gia”, Caâu-lyù-ña noùi: “Nhöõng vieäc teá töï, teá thaàn löûa, caàu phuùc, tu khoå haïnh… toài ñeàu thoâng hieåu; toâi laïi laø con cuûa baäc ñaïi thaàn thöôøng cõõi voi ñi, taïi sao laïi phaûi xuaát gia?”, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi keä: “Khi caây saép muoán ngaõ, Nhaùnh laù khoâng choáng noåi, Cheát ñeán cuõng nhö vaäy, Taøi saûn naøo cöùu ñöôïc . Baïn haõy ñeán cuøng toâi xuaát gia”, Caâu-lyù-ña noùi: “Toâi phaûi hoûi cha meï”, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi toát laém. Sau ñoù Caâu-lyù-ña ñeán xin pheùp cha meï cho ñi xuaát gia, ngöôøi cha noùi: “Nhöõng vieäc teá töï, teá thaàn löûa, caàu phuùc, khoå haïnh con ñeàu thoâng hieåu, con laïi laø con cuûa Ñaïi thaàn cõõi voi ñi, töông lai seõ laø ñaïi thaàn, vì sao phaûi xuaát gia?”, Caâu-lyù-ña noùi keä: “Thaø ôû trong röøng maëc voû caây, ÔÛ chung vôùi thuù, aên traùi caây, Khoâng baän quoác söï, khoûi raøng buoäc, Ngöôøi trí khoâng laøm vieäc ñaùng lo”. Ngöôøi cha noùi: “Cha chæ coù mình con thöông yeâu bieát bao, nhöng yù nguyeän cuûa con kieân quyeát nhö theá thì cha cuõng chaáp thuaän cho con xuaát gia”. Luùc ñoù caùc baïn cuûa Caâu-lyù-ña ñeàu ñeán cuøng Caâu-lyù-ña phaùt thaéng taâm, saùch taán thaân yù ñi ñeán thoân Na thích ñaø hoûi thaêm OÂ-ba-Ñeå- sa, ngöôøi trong thoân noùi: “OÂ-ba-Ñeå-sa ñang ôû nôi A-lan-nhaõ daïy cho naêm traêm hoïc troø ñoïc tuïng thaàn chuù Phaïm tónh”. Sau khi gaëp nhau, OÂ- ba-Ñeå-sa hoûi Caâu-lyù-ña: “Baïn ñaõ ñöôïc cha cho xuaát gia roài sao?”, ñaùp laø ñaõ cho, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: “Baïn haõy taïm chôø, toâi cuõng ñi xin pheùp cha meï roài seõ trôû laïi ngay”, noùi roài OÂ-ba-Ñeå-sa ñeán xin pheùp cha meï, ngöôøi cha chaáp thuaän cho con xuaát gia, OÂ-ba-Ñeå-sa trôû laïi gaëp Caâu-lyù-ña noùi laø cha meï ñaõ cho pheùp, Caâu-lyù-ña hoûi taïi sao mau nhö theá, OÂ-ba-Ñeå-sa noùi: “Khoâng phaûi chæ hoâm nay maø ñaõ naêm traêm ñôøi, toâi ñaõ töøng xuaát gia laïi töøng phaùt nguyeän sanh ñeán nôi khoâng quaù sang cuõng khoâng quaù

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 330

heøn, gia caûnh bình thöôøng, gia söï ñôn giaûn neân mau trôû laïi", Caâu-lyù-ña noùi: "Coøn toâi thuoäc doøng toäc cao quyù, muoán xuaát gia khoâng theå tuøy nghi. Chuùng ta haõy cuøng thaønh vua yeát kieán caùc vò tònh phaïm". Luùc ñoù Luïc sö ngoaïi ñaïo ôû trong thaønh ñeàu töï cho mình ñaõ ñaéc thaàn thoâng, töï taïi voâ ngaïi; OÂ-ba-Ñeå-sa cuøng Caâu-lyù-ña ñeán choã luïc sö Boä thích noa hoûi: "Nhaân giaû haønh phaùp nhaõn gì, tu taäp giaùo phaùp gì, chöùng ñaéc quaû gì vaø neáu trì phaïm haïnh seõ ñöôïc thuø thaéng gì?", ñaùp: "Ta thaáy bieát nhö vaày vaø noùi hoïc thuyeát nhö vaày: khoâng boá thí, khoâng aùi, khoâng kieán, khoâng cuùng teá, khoâng coù thieän haïnh, Khoâng coù aùc haïnh, khoâng coù quaû dò thuïc cuûa nghieäp baùo thieän aùc, khoâng coù ñôøi naøy, khoâng coù ñôøi sau, khoâng coù cha, khoâng coù meï, khoâng coù höõu tình hoùa sanh. Treân theá gian khoâng coù A-la-haùn chaùnh haïnh chaùnh thaønh töïu. Neáu ngöôøi nôi ñôøi naøy, ñôøi sau ôû nôi phaùp cuûa mình chöùng ñöôïc thaàn thoâng, noùi laø ñöôïc vieân thaønh raèng: sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, choã laøm ñaõ xong, khoâng coøn thoï thaân sau; thì chæ thoï ñôøi naøy, ñoaïn döùt ñôøi sau, cheát laø heát, boán ñaïi giaû hôïp taïm goïi laø thaân, khi cheát boán ñaïi trôû veà choã ban ñaàu laø Khoâng giôùi thöù naêm. Caùc caên bieán ñoåi, ñem töû thi hoûa thieâu, chaùy thaønh tro traéng thì khoâng coøn goïi laø ngöôøi nöõa. Hieåu nhö vaäy roài, ngöôøi trí haønh boá thí vaø ngöôøi thoï thí neáu ai noùi coù thì ñeàu laø voïng thuyeát, hö thuyeát, keû ñoù laø ngu muoäi; coøn ngöôøi trí bieát roõ ñeàu laø ñoaïn hoaïi, khoâng coù thaân sau". Caâu-lyù-ña vaø OÂ-ba-Ñeå-sa nghe roài lieàn suy nghó: "Vò thaày naøy truï nôi phi ñaïo, haønh söï phi trí; ngöôøi trí khoâng neân theo hoïc vaø tu theo ñaïo naøy", lieàn noùi keä: "Taø giaûi khoâng noùi ñuùng, Öa thích phaùp thaáp keùm, Neáu Thieän giaùo nhö theá, Phi phaùp seõ theá naøo?". Caû hai bieát roõ nhöõng lôøi ñoù nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã luïc sö Maït yeát lî cuø xaø ly töû hoûi gioáng nhö ñaõ hoûi vò tröôùc, vò naøy ñaùp: "Ta nhaän bieát nhö vaày vaø noùi hoïc thuyeát nhö vaày: Höõu tình thoï khoå khoâng nhaân khoâng duyeân, ñöôïc an tònh cuõng khoâng nhaân khoâng duyeân, ñöôïc an tònh töï nhieân khoâng do nhaân duyeân. Höõu tình khoâng coù trí hueä, khoâng coù tri kieán ñeàu khoâng do nhaân duyeân; höõu tình coù trí hueä, coù tri kieán cuõng khoâng do nhaân duyeân, trí hueä töï nhieân cuõng khoâng do nhaân duyeân. Khoâng luïc, khoâng tinh taán, khoâng tröôïng phu, khoâng coù hình haøi cuûa ta, khoâng coù hình haøi cuûa keû khaùc, khoâng coù haønh ñoäng cuûa ta, khoâng coù haønh ñoäng cuûa ngöôøi. Taát caû höõu tình, taát caû sinh maïng, taát caû loaøi khoâng coù truù xöù, khoâng coù choã ôû, khoâng coù quan nieäm chính xaùc

SOÁ 1444 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA XUAÁT GIA SÖÏ, Quyeån 1 331

veà chaùnh ñaïo, veà choã quy y cuûa höõu tình, veà khoå laïc, veà giaùc ngoä, ñoù laø saùu neûo chuùng sanh". Caû hai nghe roài suy nghó: Baäc thaày naøy truù nôi phi

ñaïo, tu theo taø ñaïo; baäc trí giaû neân xa lìa", lieàn noùi keä: "Taø giaûi khoâng noùi ñuùng, Öa thích phaùp thaáp keùm, Chaùnh phaùp ñaõ nhö vaäy, Phi phaùp seõ theá naøo?" Caû hai bieát roõ nhöõng lôøi noùi ñoù nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã luïc sö San-theä-di tyø thích tri töû hoûi gioáng nhö ñaõ hoûi hai vò tröôùc, vò naøy ñaùp: "Ta thaáy bieát nhö vaày vaø coù hoïc thuyeát nhö vaày: Neáu caàn gieát ngöôøi thì cöù gieát vaø baûo ngöôøi gieát; caàn töï ñoát hay baûo ngöôøi ñoát, chaët, haïi... cuõng nhö vaäy. Khoâng cho maø neân laáy, neân haønh taø duïc, neân noùi doái, neân uoáng röôïu; neáu duøng dao ben cheùm cheát ngöôøi nhieàu nhö nuùi, chaát laïi thaønh ñoáng cuõng khoâng coù toäi hay quaû baùo gì caû. ÔÛ phía nam soâng Haêng saùt sanh, qua phía baéc soâng Haèng cuùng teá laøm hoäi thí, Caû hai ñeáu khoâng coù toäi phuùc. Ñoái vôùi caùc phaùp boá thí, trì giôùi ... boán Nhieáp phaùp khoâng laøm thì ñöôïc quaû baùo lôùn", Caû hai nghe roài lieàn suy nghó: "Thuyeát naøy laø phi lyù, ñeàu laø taø giaùo, ngöôøi trí neân töø boû", lieàn noùi keä: "Taø giaûi khoâng noùi ñuùng, Öa thích phaùp thaáp keùm, Chaùnh phaùp ñaõ nhö vaäy, Phi phaùp seõ theá naøo?" Caû hai bieát roõ nhöõng lôøi noùi naøy nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã Luïc sö A-thò-ña-keâ-xaù-cam-baït-la-töû hoûi nhö ñaõ hoûi caùc vò treân, vò naøy ñaùp: "Ta thaáy bieát nhö vaày vaø coù hoïc thuyeát nhö vaày: Coù baûy thaân laø ñòa, thuûy, hoûa, phong, khoå, laïc vaø maïng; baûy thaân naøy ñeàu khoâng coù naêng taùc, khoâng coù sôû taùc, khoâng coù naêng hoùa, khoâng coù sôû hoùa, khoâng coù toån haïi, tích tuï an truï nhö nhöõng caây sao ñöõ laãn nhau, chuùng ñeàu khoâng sanh vaø khoâng thay ñoåi cho ñeán chuùng khoâng haïi nhau. Toäi hay phöôùc hay caû toäi phöôùc, khoå hay laïc hay caû khoå laïc, ôû trong baûy thaân naøy thaân naøo laø tröôïng phu coù theå haïi nhau, ngöôøi gieát hay keû bò gieát ñeàu khoâng coù chuû teå, khoâng hoaïi theá gian. Maïng nôi saùu thaân, ôû caùc khieáu cuøng saùu thaân laøm chuû, roát cuoäc khoâng toån haïi, trong ñoù cuõng khoâng haïi nhau cuõng khoâng ñaáu tranh. Khoâng coù ngöôøi ngoä, cuõng khoâng coù phaùt ngoä, cuõng khoâng nhôù nghó, khoâng coù ngöôøi tænh thöùc, khoâng coù bieåu thò vaø ngöôøi bieåu thò. Taát caû coù moät vaïn boán ngaøn saùu traêm moân phaùt thuù ñoä laáy laøm thöôïng thuû; laïi coù naêm nghieäp, ba nghieäp laø naêng

taùc, hai nghieäp laø sôû taùc; cuõng coù toaøn nghieäp, cuõng coù baùn nghieäp. Coù saùu möôi boán ngaøn thaân thuoäc, saùu möôi trung kieáp, moät traêm ba möôi Na thích ca caùc caên; laïi coù moät traêm ba möôi saùu bònh giôùi, coù boán möôi chín ngaøn quyeán thuoäc cuûa roàng, boán möôi chín ngaøn dieäu suùy ñieåu, boán möôi chín ngaøn quyeán thuoäc cuûa ni kieàn töû, boán möôi chín ngaøn quyeán thuoäc cuûa ngoaïi ñaïo. baûy laàn Coù laø moät kieáp, baûy laàn Khoâng laø moät kieáp, baûy ñôøi A-toâ-la, baûy ñôøi Ty-xaù-giaø, baûy Thieân-cö, baûy Nhaân gian, baûy ao lôùn, baûy ao nhoû, baûy moäng lôùn, baûy traêm moäng nhoû, baûy haàm hoá lôùn, baûy traêm haàm hoá nhoû, baûy ñaïi ngoä, baûy traêm tieåu ngoä, saùu ñoan nghieâm sanh, möôøi taêng tröôûng. Veà phía tröôïng phu laø taùm muoân boán ngaøn ñaïi kieáp, trong ñoù keû ngu ngöôøi trí ñeàu phaûi luaân chuyeån qua roài môùi ñoaïn heát khoå vaø ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö laáy chæ coät vaøo moät vaät naëng

thaû xuoáng ñeán heát chæ, keû ngu ngöôøi trí cuõng vaäy, ñeàu phaûi traûi qua taùm muoân boán ngaøn kieáp löu chuyeån trong sanh töû ñeán heát kieáp môùi ñöôïc giaûi thoaùt. Trong ñaây neáu coù Sa moân, Baø- la-moân naøo noùi raèng: Toâi giöõ giôùi caám naøy, caàn khoå tu phaïm haïnh, ngöôøi chöa thaønh thuïc seõ laøm cho thaønh thuïc, ngöôøi ñaõ thaønh thuïc thì heát khoå ñaéc quaû. Neáu ai noùi lôøi naøy laø khoâng coù lyù, vì khoå vui thöôøng truù, khoâng coù taêng giaûm, khoâng theå bieát ñöôïc. Toâi noùi bieát roõ sanh töû laø thaät khoâng hö". Caû hai nghe roài lieàn suy nghó: "Vò thaày naøy truï nôi phi ñaïo, ngöôøi trí neân xa lìa", lieàn noùi keä gioáng nhö vaên keä treân. Caû hai ñeàu bieát roõ nhöõng lôøi noùi naøy nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng, lieàn boû ñi ñeán choã Naät-yeát-lan-ñaø-töû hoûi nhö ñaõ hoûi caùc vò treân, vò thaày naøy ñaùp: "Ta thaáy bieát nhö vaày vaø coù hoïc thuyeát nhö vaày: Taát caû quaû baùo maø höõu tình thoï nhaän ñeàu laø do nghieäp ñôøi tröôùc, nghieäp aùc trong quaù khöù neáu nay tu phaïm haïnh seõ ñöôïc heát khoå; nay tu nghieäp thieän, do nhaân duyeân naøy seõ ñöôïc thieän quaû, khoâng taïo nghieäp aùc nöõa seõ ñöôïc laäu taän, laäu ñaõ taän roài, nghieäp khoå khoâng coøn, nghieäp khoå heát thì ñöôïc giaûi thoaùt". Caû hai nghe roài lieàn suy nghó: "Nhöõng lôøi cuûa vò thaày naøy noùi ñeàu laø phi ñaïo, ngöôøi trí neân xa lìa", lieàn noùi keä gioáng nhö vaên keä treân. Caû hai ñeàu bieát roõ nhöõng lôøi noùi naøy nhö ñaùnh vaøo vaät khí roãng neân boû ñi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.